

Bij het sterven:

Men mag een stervende niet alleen laten en ook niet aangeraken. Het is van groot belang, (indien mogelijk) dat familie bij het sterven aanwezig is. Men dient te trachten om in de nabijheid van de stervende huilen te voorkomen.

Tijdens de laatste ademstochten wordt sjeimes (enkele Torazinnen en zo mogelijk een aantal gebeden) uitgesproken. **Klik hier voor gebeden bij het sterven.**

Direct na het sterven:

Bel een dokter op ter vaststelling van het overlijden en het afgeven van de zgn. overlijdensverklaringen (A en B).

Neem vervolgens contact op met het JBW, tel: 020-6462545 of 06-54770367.

Sta autopsie onder geen enkele voorwaarde toe.

Als het overlijden thuis heeft plaatsgevonden dient men de volgende procedure te volgen:

a: Leg de armen recht langs het lichaam en bedek het lichaam met een wit laken.

b: Draai het voeteneinde van het bed richting de deur.

c: Steek een kaars aan bij het hoofdeinde (niet op sjabbat of jom tov).

d: Open het raam.

e: Al het water dat niet in een dicht voorwerp (fles, blik etc.) dient te worden weggespoeld (op sjabbes niet).

De overledene mag niet alleen thuisblijven. Het is gebruikelijk om na het sterven de spiegels te bedekken.

Aninoet:

In de periode vanaf overlijden tot na het begraven worden door de zeven 1^e graads nabestaanden (vader/moeder, broer/zus, man/vrouw en zoon/dochter) de volgende regels nageleefd. Vanwege de bijzonder grote mitswa die op de onen rust, om de begrafenis te verzorgen, dient hij/zij zich vrij te waren van elke andere verplichting, conform hetgeen hieronder volgt (op sjabbat geldt geen aninoet):

a: Het is de onen niet toegestaan om enige actieve mitswa uit te voeren, zoals het leggen van tefilin, het uitspreken van voor- en nabrachot en het leren van Tora. Ook telt hij niet mee voor een minjan.

b: Hoewel de onen normaal mag eten en drinken, is het nuttigen van vlees, wijn en overige sterke dranken verboden (op uitgaande sjabbat maakt hij geen hawdala).

c: Baden, scheren en echtelijke gemeenschap wordt niet toegestaan.

d: Deelnemen aan een huwelijk of andere sociale bijeenkomsten zijn ook niet toegestaan.

e: Uitoefenen van diens beroep wordt opgeschort tot na de sjiwwe.

f: Men begroet elkaar niet.

Lewaja:

De lewaja dient zo spoedig mogelijk na het overlijden plaats te vinden.

Bloemen zijn bij de lewaja niet toegestaan.

Voorafgaande aan de lewaja wordt krieja (inscheuren van de kleding) door één van de leden van de Chewra Kadiesja verricht.

De mannelijke aanwezigen helpen bij het dragen en het laten zakken van de kist, alsook bij het scheppen van de aarde.

Bij de lewaja wordt kaddisj door de zoon/zonen uitgesproken. Als er geen zoon aanwezig is, wordt kaddisj door een ander(e) man uitgesproken.

Direct na de voltooiing van de lewaja treden de sjiwwe wetten in en ontdoen de aweliem zich van leder schoeisel.

Bij het verlaten van het graf stellen de mannen zich op in twee rijen en spreken de troostspreuk uit terwijl de manlijke aweliem tussen de twee rijen doorlopen (niet op dagen waarop geen tachanoen wordt gezegd).

Alle aanwezigen dienen na de begrafenis hun handen drie keer om-en-om met een beker te overgieten.

Sjiwwe:

De se'oedat hawra'a, eerste maaltijd na de lewaja, bestaat uit brood (rond), een gekookt ei en iets te drinken.

Tijdens deze maaltijd wordt birkat hazimoen niet uitgesproken. In geval dat, de aweliem geen hawdala hebben gemaakt in verband met hun aninoet wordt dit voor deze maaltijd verricht, zonder kaars en kruiden.

De sjiwwe begint meteen na het begraven en eindigt na het ochtendgebed op de zevende dag. Gedurende deze periode gelden de volgende sjiwweregels:

a: Men dient het dagelijkse werken te staken. Waar dit tot groot financieel verlies leidt, raadplege u uw Rabbijn.

b: Baden, nagels of haren (laten) knippen, scheren, dragen van leder schoeisel, schone kleding aandoen, wassen of strijken van kledingstukken, leren van Tora, het huis verlaten, op een gebruikelijke zithoogte zitten, echtelijke gemeenschap en begroeten van anderen worden niet toegestaan. Het leren van Ijow, Echa en de rouwwetten zijn wel toegestaan. Gedurende de hele sjiwwe-periode dient een kaars of lampje te branden voor de overledene.

De spiegels blijven bedekt tot na de sjiwwe. Het is van groot belang dat, waar mogelijk, de dawwendiensten in het sterf/sjiwwehuis plaatsvinden. De aweel dawwent voor. Tijdens het dawwenen wordt tachanoen en birkat kohaniem niet uitgesproken. Na sjachariet wordt psalm 16 uitgesproken. Na het dawwenen worden telkens misnajot voorgeleerd, jizkor uitgesproken en tot slot kaddiesj d'rabbanan.

Gedurende de sjiwwe wordt de aweel niet opgeroepen, ook niet op sjabbat. De andere mitswot mag hij wel uitvoeren. De aweel mag alleen kiddoesj lewana uitspreken indien er na de sjiwwe geen gelegenheid meer zal zijn.

De brachot van hagomel, sjehegijanoe (over een nieuwe vrucht) en hatow wehametiew mag de aweel uitspreken.

Pas na het eind van de sjiwwe kan men bezittingen uit het sterfhuis meenemen.

Sjabbat in de sjiwwe:

Ruim een uur voor sjabbat, staat de aweel vanuit de sjiwwe op om zich voor sjabbat voor te bereiden. Vanaf dit moment mag men weer op gewone zithoogte plaatsnemen, schoenen dragen (men mag deze ook poetsen).

Alleen rouwvertoon in het openbaar is op sjabbat verboden. Daarom is het wassen, echtelijke relatie en het leren van Tora, verboden. Men trekt schone kleding aan en draagt ook de sjabbatkleding.

De aweel betreedt vrijdagavond de sjoel voor maáriew onder begeleiding van de rabbijn of chazzan. Op dit moment zeggen de aanwezigen in sjoel de troostspreuk "Hamakom...".

De aweel zegt de misnajot van Bamè Madlikiem en Pirké Awot en ook Borchí Nafsji voor mincha niet.

Voor de vrijdagavond-maaltijd zegt de aweel geen sjalom alechem en bensjt de aweel zijn kinderen niet. Men kan een jizkor laten maken, zelfs op de sjabbat voor rosj chodesj.